

ИЗДАНИЕ НА СЪЮЗА НА ИЗОБРЕТАТЕЛИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ИНОВАТИВНО

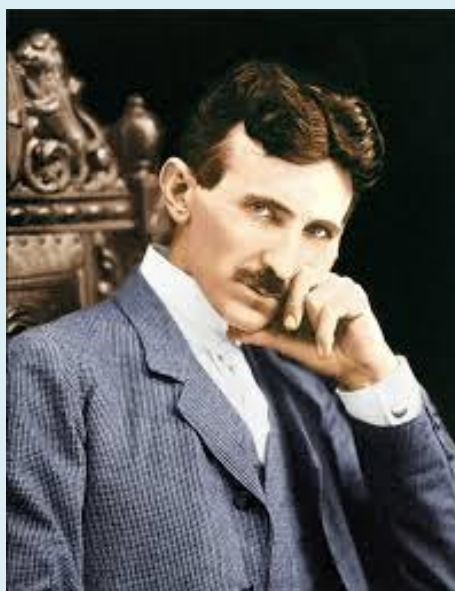
В БРОЯ

Великите изобретатели

Събития

Новини от света на бизнеса и интелектуалната собственост

Предстоящи събития

Брой 8 (26)/2024

ISSN: 2815-3502

Редакционна колегия

Проф. д.т.н. инж. Гаро Мардиросян – гл. редактор

Д-р инж. Марио Христов – зам. гл. редактор

Проф. д.с.н. Славка Лукипудис

Доц. д-р Роксандра Памукова

Маг. Милен Марков

Използвани са и материали от Интернет, сайта на Патентно ведомство на Република България <https://www.bpo.bg/>, сайт <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/bg/sheet/36/>, сайт на ИКИТ-БАН www.space.bas.bg, сайт на Министерство на иновациите и растежа <https://www.mig.government.bg/>, сайт на Съюза на изобретателите в България <https://sibulgaria.org/>, архиви на СИБ, научно-технически и организационни дейности на СИБ и лични архиви.

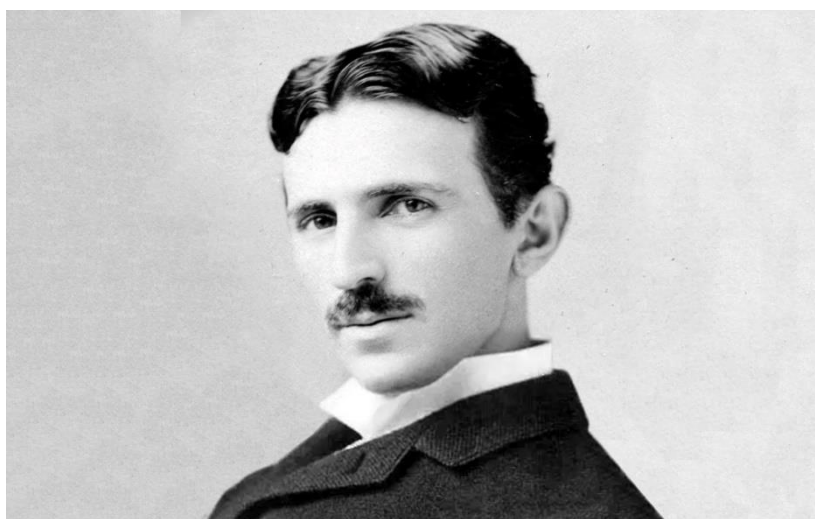
Съдържание

Великите изобретатели.....	3
НИКОЛА ТЕСЛА	
Събития.....	11
ПРЕЗЕНТАЦИЯ ОТ НАЦИОНАЛНАТА КОНФЕРЕНЦИЯ “ИНОВАЦИИ И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ” – БУРГАС 2024: ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ИНОВАЦИИ С ЕВРОПЕЙСКИ СРЕДСТВА ПРЕЗ 2024 И 2025 ГОДИНА – ЕВГЕНИЙ ИВАНОВ	
Новини от света на бизнеса и интелектуалната собственост.....	23
Предстоящи събития.....	30
XXIII ИЗЛОЖЕНИЕ INFOTECH-IFP-ITI'2024	
XXIV SGEM GEOCONFERENCE 2024	
2024 HAPPY LUNAT NEW YEAR	
INTERNATIONAL INVENTION COMPETITION IN CANADA 2024	
KOREA INTERNATIONAL WOMAN'S INVENTION EXPOSITION	
WINTER ACADEMY 2024 BASEL, SWITZERLAND	
ДВАДЕСЕТА ЮБИЛЕЙНА МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ SES 2024	
БИЗНЕС ФОРУМ „ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ И РАЗВИТИЕ НА БИЗНЕСА В РЕГИОНА“ – ВРАЦА	

ВЕЛИКИТЕ ИЗОБРЕТАТЕЛИ

Никола Тесла

Често е описван като най-значимият учен и изобретател на модерната епоха, човекът който „разпростря светлина върху лицето на Земята“. Известен е с много и различни революционни приноси в областта на електричеството и магнетизма в края на XIX и началото на XX век. Теоретичните трудове и изобретенията на Никола Тесла се превръщат в основа на съвременните електрически системи за променлив ток, включително многофазните системи за електроразпределение и електрическият двигател за променлив ток.

Никола Тесла е роден в село Смилян в Австрийската империя, днес Хърватия, през нощта на 9 срещу 10 юли 1856 г. по време на много силна гръмотевична буря. Семейната легенда разказва, че по време на раждането акушерката кърши ръце и обявява мълниците за лоша поличба. “Това дете ще бъде дете на мрака”, казва тя. А майката отговаря: „Не! Той ще бъде дете на светлината!”

Родната къща на Никола Тесла и църквата, в която служи баща му

Така изглежда днес Мемориалният център „Никола Тесла“ в с. Смилян

Бащата Милутин Тесла е сръбски свещеник и се предполага, че е потомък на херцеговския войвода Павле Орлович. А майка му също е дъщеря на сръбски свещеник от Бановина, но има далечни корени от Косово.

Никола е четвъртото от общо пет деца в семейството – две момчета и три момичета. По-големият му брат Дане загива при злополука по време на езда, когато Никола е петгодишен. От 1861 г. Никола Тесла учи в местното училище религия, немски и аритметика. През 1862 г. семейството се премества в близкия град Госпич, където баща му работи като пастор. През 1870 г. започва да учи в Карловац, като завършва четири класа за три години и се дипломира през 1873 година

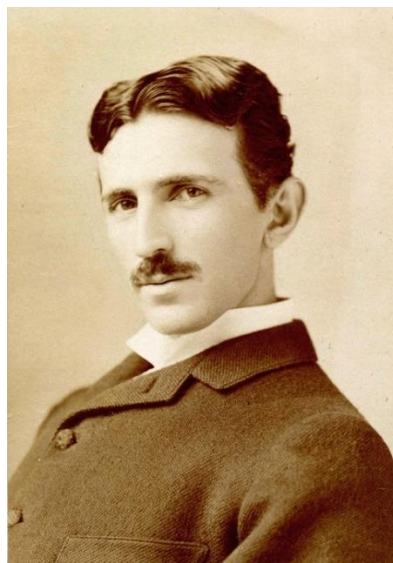
Естествено, при такива родители, гласят Никола за свещеник. Но тук се намесва Съдбата. Никола се разболява от холера, в продължение на 9 месеца е прикован на легло и е на косъм от смъртта. В момент на отчаяние бащата на Никола обещава, че ако синът му се възстанови от болестта, ще го изпрати да учи в най-доброто инженерно училище. След няколко срещи със смъртта, Никола оздравява. Твърде изтощен и слаб след болестта, през 1874 г. той успява да избегне тригодишна служба в армията, като се укрива в роднини. Облечен като ловец изучава планините, а контактът с природата го прави по-силен както физически, така и психически. Чете много, а любим автор му е Марк Твен. По-късно Никола твърди, неговите произведения са му помогнали да се възстанови от тежкото заболяване.

Никола Тесла учи електротехника в Техническия университет в Грац, работи в Будапеща като главен инженер в Националната телефонна компания. По-късно като електроинженер и в Континенталната компания на Едисон в Париж. Забелязали таланта му, шефовете на компанията в Париж го препоръчват на Томас Едисон. И така през 1882 г. Никола Тесла пристига в Ню Йорк, където е назначен в компанията на Едисон като инженер по ремонт на електродвигателите и генераторите за постоянен ток. Но между двамата възниква конфликт – очевидно Едисон вижда сериозна конкуренция в лицето на младоката Тесла. Имат и сериозни финансови спорове – Едисон просто го лъже! През 1885 г. Тесла заявява, че може да преправи неефективния мотор и генераторите на Едисон и да подобри производството на електроенергия и намали разходите. Едисон му обещава 50 хил. долара, ако успее.

След месеци работа, Тесла изпълнява задачата и пита за заплащането. Едисон, твърдейки, че само се е шегувал, отговаря: „Тесла, ти не разбираш американския хумор!“. И му предлага 10 долара увеличение на седмичната заплата. Тесла отказва офертата и подава оставка. Напускайки компанията на Едисон, той изпада в много затруднено финансово положение. С последните си средства и с помощта на един познат, който не е в по-завидно финансово състояние, основава собствена компания.

Тесла на 25 години

Тесла на 35 години

От есента на 1886 до пролетта на 1887 г. младият изобретател е принуден да намира допълнителна работа. Той се занимава с копаене на канавки и „спи където намери и яде каквото намери“. През този период той се сприятелява с инженер Браун, който е в подобно финансово положение и който успява да убеди някои от своите приятели да окажат малка финансова подкрепа. През април 1887 г. е създадена компанията „Тесла Къмпани Арк Лайт“, която започва да се занимава с ново улично осветление с използването на дъгови лампи. Скоро компанията получава големи поръчки от много американски градове. Но за Тесла компанията е само средство за постигане на целите, които си е поставил.

За офиса на компанията в Ню Йорк, Тесла наема къща в близост до сградата, заемана от Едисон. Между двете компании бушува конкуренция, известна в САЩ под името войната на токовете.

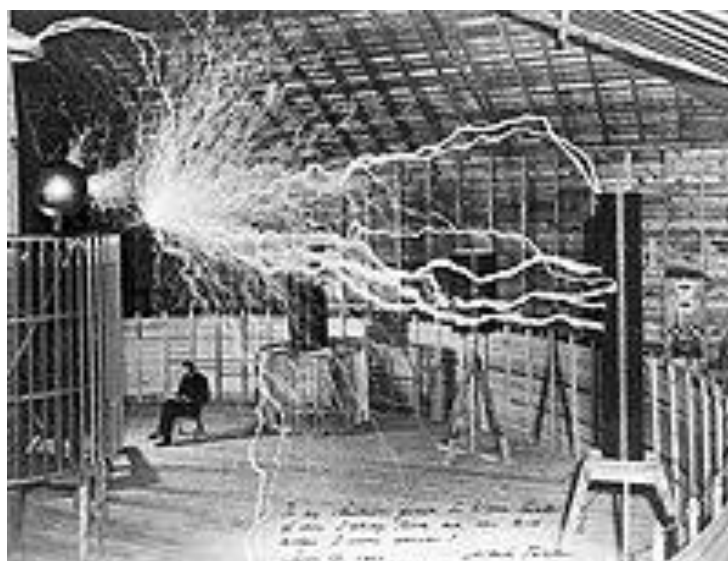
През юли 1888 г. известният американски индустриалец Джордж Уестингхаус изкупува повече от 40 патента на Тесла, като плаща средно по 25 хил. долара на патент и го кани като консултант в заводите си в Питсбърг, където се разработват машини с променлив ток. Но работата там не му носи удовлетворение и пречи на възникването на нови идеи и въпреки умоляванията на Уестингхаус, Тесла се връща в своята лаборатория в Ню Йорк.

В периода 1888–1895 г. Никола Тесла прави изследвания на магнитни полета и високи честоти в лабораторията си. Тези години са най-плодотворните: той получава много патенти.

На 13 март 1895 г. в лабораторията на Тесла избухва пожар. Сградата е изгорена до основи, унищожени са най-новите постижения на изобретателя – механичен осцилатор, нов метод на електрическо осветление, нов метод за безжични комуникации на дълги разстояния, метод на изследване на природата на електричеството и др. Тесла заявява, че може да възстанови всички открития по памет.

Тесла в лабораторията си в Ню Йорк

Тесла в лабораторията в Колорадо Спрингс

През 1888 г. Тесла изобретява променливотоковия електрически двигател и печели конкурс за изграждане на електроцентраля на Ниагарския водопад. Уестингхаус впоследствие купува патентите за електрическия му двигател. Тесла се занимава най-интензивно с променливи и високочестотни токове.

Колорадо спрингс е разположен на 2000 m надморска височина и гръмотевичните бури там не са рядкост. За изучаването им Тесла конструира специално устройство, представляващо трансформатор, единият край на първичната намотка на който е заземен, а вторият съединен с метално кълбо. То е едно от най-популярните му изобретения, наречено „Индукционна бобина на Тесла“. Към вторичната му намотка е закрепено чувствително самонастройващо се устройство и записващ прибор. Това устройство позволява на Никола Тесла да изучава изменението на потенциала на Земята, ефекта на стоящите електромагнитни вълни, създадени след електрически разряд в атмосферата и възможността за предаване на електроенергия без проводници на големи разстояния.

Следващият експеримент на Тесла е за самостоятелно създаване на стоящи електромагнитни вълни. Изобретателят конструира „усилващ предавател“. Вторичната намотка се съединява с мачта, висока 60 m и завършва с медна топка с диаметър 1 m. При пропускане на ток през първичната намотка, във вторичната възниква ток с напрежение от порядъка на милиони волта и честота 150 000 Hz. При експериментите се получава волтова дъга от 4–5 m, а гърмът се чува на 24 km. Наблюденията от опитите си в Колорадо Спрингс Никола Тесла записва в дневник, който по-късно е публикуван под названието „Colorado Springs Notes, 1899–1900“.

През януари 1900 г. Тесла напуска окончателно Колорадо Спрингс и се връща в Ню Йорк. Лабораторията му е разрушена, а апаратурата и инструментите са разпродадени, за да покрият дълговете му.

През 1900 г. със 150 000 щатски долара (около 3 милиона днес) Тесла започва планиране на кулата Уордънклиф – съоръжение за безжично предаване на сигнали. Около половината от средствата са дадени от изключителнопреуспялия американски бизнесмен и финансист Пиърпонт Морган. По-късно Тесла иска от Морган допълнителни средства за да изгради още по-мошен предавател, но без успех.

През декември 1901 г. италианският изобретател Гуелмо Маркони успешно предава буквата S от Англия до Нюфаундленд, което води до прекратяване на отношенията на Тесла с Морган. През следващите 5 години Тесла пише над 50 писма до Морган, молейки го допълнително финансиране за завършване на строителството на кулата Уордънклиф. Той продължава проекта си още девет месеца и кулата е доведена до височина 57 m. През юли 1903 г. Никола Тесла пише на Морган, че в допълнение към безжична комуникация, кулата ще бъде в състояние да пренася безжично и електрическа енергия. На 14 октомври 1904 г. най-накрая Морган отговаря чрез секретарката си, че не може да направи нищо по въпроса.

Кулата Уордънклиф

В годините преди Първата световна война Тесла патентова много свои открития и продава голяма част от патентите, за да инвестира в проект за универсален предавател. С напредване на войната проектът пропада и Тесла е изправен пред финансов крах. Той продължава да патентова открития, но само най-важните.

След Уордънклиф Тесла построява Телефонкен – безжичната станция в Сейвил, Лонг Айленд. Част от това, което иска да постигне в Уордънклиф, е направено с Телефонкен. През 1917 г. кулата е иззета и взривена с динамит от морската пехота поради опасения, че могат да я използват германски шпиони като ориентир за германските подводници.

Друга насока от откритията на Никола Тесла са разредените газове и как електричеството въздейства върху тях.

Вече в напреднала възраст, Тесла е ударен от лек автомобил, счупва ребро, което причинява остро възпаление на белите дробове, превърнало се по-късно в хронично заболяване. Никола Тесла е прикован на легло.

На 1 януари 1943 г. Елиноор Рузвелт, първата дама на Съединените щати, изразява желание да посети болния Тесла. Югославският посланик в САЩ Сава Косанович (племенник на Тесла) го посещава на 5 януари и уговаря срещата. Той е последният човек, който говори с Тесла и го вижда жив.

Никола Тесла умира от сърдечна недостатъчност в нощта на 7 срещу 8 януари 1943 г. Тесла винаги е настоявал никой да не го безпокои, затова на вратата на хотелската му стая в Ню Йорк виси специална табелка. Поради тази причина тялото му е намерено от камериерка 2 дни след смъртта. На 12 януари тялото му е кремирано и урната с пепелта е предоставена на гробището в Ню Йорк. По-късно останките му са преместени в музея в Белград.

Никола Тесла има общо регистрирани 278 патента, издадени в 26 страни. Много от патентите му са в САЩ, Великобритания и Канада, но много други са одобрени в различни страни по света. Много от изобретенията му не са защитени от патенти.

Инженер, физик, велик изобретател и учен от 20-ти век – това е Никола Тесла, чийто живот е изпълнен с прежеждия, разочарования и забрава.

Вдъхновен от живота и делото на Никола Тесла, Илон Мъск кръщава най-добрия си засега автомобил „Тесла“

Събития

Както обещахме, продължаваме да публикуваме презентациите, представени на Националната конференция „Иновации и конкурентоспособност“, проведена в Бизнес Инкубатор - Бургас на 06.06.2024.

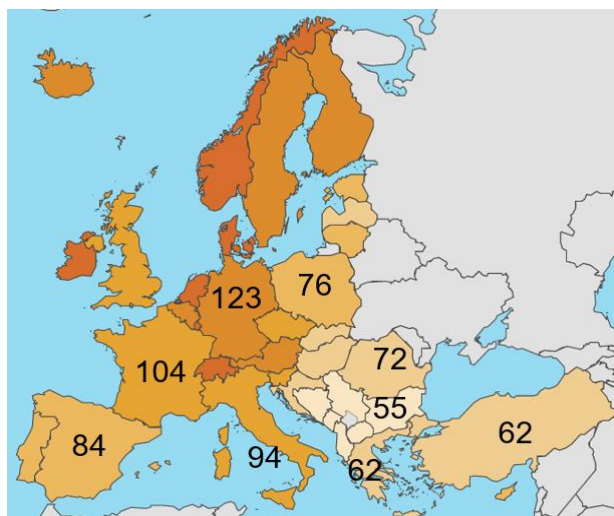
ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ИНОВАЦИИ С ЕВРОПЕЙСКИ СРЕДСТВА ПРЕЗ 2024 И 2025 Г.

Евгений Иванов

Ръководител на Офис за технологичен трансфер „Квазар“
и
Генерален мениджър на „Евроконсултантс България С.А.“ АД

БВП в ЕС според паритета на покупателната способност (PPS), 2020 г.

- ☐ Слабо развити:
<75% от средното
за ЕС
- ☐ Региони в преход:
>75% от средното
за ЕС (областите
Благоевград,
Кюстендил,
Перник,
Софийска и
София-град)
- ☐ По-развити:
>90% от средното
за ЕС

1

Възможни източници на финасиране

- ☐ **Държавен (републикански) бюджет (ЗНИ):**
 - Приоритетни инвестиционни проекти
 - Инвестиции със сертификат клас А или клас Б
 - Инвестиции клас В (проектите с общинско значение)
 - Национален доверителен еко фонд и ПУДООС
- ☐ **Европейски структурни и инв. фондове (2021-2027 г.)**
 - Програма „Развитие на регионите“
 - Програма „Околна среда“
 - Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“
 - Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони
 - Програми за териториално сътрудничество
- ☐ **План за възстановяване и устойчивост:**
 - Стълб 1 „Иновативна България“
 - Стълб 2 „Зелена България“
 - Стълб 3 „Свързана България“
 - Стълб 4 „Справедлива България“
- ☐ **Фонд на фондовете:**
 - Дългови инструменти
 - Дялови и квази-дялови инвестиции (фонд за начално финансиране и ускоряване, фонд за рисков капитал, фонд мецанин/растеж и др.)
- ☐ **Частни източници, вкл. под формата на ПЧП между предприятия и общинските власти**

2

План за възстановяване и устойчивост – приоритети

Иновативна България 25,2%

Повишаване на конкурентоспособността на икономиката и трансформирането ѝ в икономика, базирана на знанието и интелигентния растеж чрез мерки в сферата на образованието, цифровите умения, науката, иновациите, технологиите и взаимовръзките между тях

Зелена България 41,9%

Постигане на устойчиво управление на природните ресурси, за задоволяване на текущите нужди на икономиката и обществото, при запазване на екологичната устойчивост, за удовлетворяването на тези потребности и в дългосрочен план

Свързана България 18,3%

Повишаването на конкурентоспособността и устойчивото развитие на районите на страната, каквито са подобряването на транспортната и цифрова свързаност, както и насърчаването на местното развитие, стъпвайки на специфичния местен потенциал

Справедлива България 14,6%

Фокусиране върху хората в неравностойно положение за постигане на включващ и устойчив растеж и споделен просперитет за всички, както и изграждане на ефективни и отговорни публични институции, чувствителни към нуждите на бизнеса и потребностите на гражданите.

3

Цели на политиката през новия програмен период (2021 – 2027 г.)

- ❑ **ЦП 1:** По-конкурентоспособна и по-интелигентна Европа чрез насърчаване на иновативна и интелигентна икономическа трансформация и регионална ИКТ свързаност
- ❑ **ЦП 2:** По-екологичен, нисковъглероден преход към икономика с нулеви нетни въглеродни емисии и устойчива Европа чрез насърчаване на прехода към чиста и справедлива енергия, зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, смекчаване и адаптиране на изменението на климата, предотвратяване и управление на риска и устойчива градска мобилност
- ❑ **ЦП 3:** По-свързана Европа чрез повишаване на мобилността
- ❑ **ЦП 4:** По-социална и приобщаваща Европа, която прилага Европейския стълб на социалните права
- ❑ **ЦП 5:** Европа, по-близко до гражданите чрез насърчаване на устойчивото и интегрираното развитие на всички видове територии и местни инициативи

В центъра им е екологичният и цифровият преход, по-добре свързаната, приобщаваща и социална Европа, и Европа, която е по-близко до своите граждани.

4

- ❑ Регламент (ЕС) 2021/1060 от 24 юни 2021 година установява общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури
- ❑ Финансовото участие на ЕС предвид разходите в подкрепа на постигането на определените за бюджета на Съюза цели в областта на климата са както следва:
 - Делът на **ЕФРР** е **30%** (програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“, програма „Развитие на регионите“, програма „Околна среда“, програма „Транспортна свързаност“ и програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“)
 - Делът на **Кохезионния фонд** е **37%** (програма „Околна среда“ и програма „Транспортна свързаност“)

5

- ❑ **Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“ (433,7 млн. евро)**
 - Енергийна ефективност и устойчиво обновяване на жилищни и обществени сгради
 - Образователна инфраструктура за предучилищно, училищно и висше образование
 - Култура, спорт и туризъм (комбинирана подкрепа на 50% БФП с ФИ под формата на инвестиционни кредити и вградени или индивидуални гаранции):
 - ✓ Инфраструктура и оборудване за културни организации и сгради, включително за създаване на ключови регистри и дигитализация на културни ценности
 - ✓ Разработване на планове за опазване и управление на обектите на недвижимото културно наследство
 - ✓ Мерки, свързани с развитието, подобряването, разширяването и социализацията на туристическите зони и свързаната с тях инфраструктура, както и развитие на устойчиви форми на туризъм - екотуризъм, селски, културен, гастрономичен, здравен туризъм и др.
- ❑ **Приоритет 2 „Интегрирано териториално развитие на регионите“ (1,07 млрд. евро)**
(интегрирани териториални стратегии за развитие на NUTS 2 региони)
- ❑ **Приоритет 3 „Справедлив енергиен преход“ (Фонд за справедлив преход) – 1,2 млрд. евро** – областите Перник, Кюстендил и Стара Загора

7

Програма „Образование” (786,7 млн. евро)

Програмата е наследник на ОП „НОИР“ 2014 – 2020 г., като поставя фокуса върху образователните дейности, докато подкрепата за НИРД е изнесена в програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация”.

Приоритет 1 „Приобщаващо образование и образователна интеграция“:

- ☐ СЦ „Насърчаване на равния достъп до качествено и приобщаващо образование и обучение“
- ☐ СЦ „Насърчаване на ученето през целия живот“
- ☐ СЦ „Насърчаване на социално-икономическата интеграция на маргинализирани общности като ромите“

Приоритет 2 „Модернизация и качество на образованието“ – типове дейности:

- ☐ Въвеждане на компетентностен модел
- ☐ Дигитална трансформация
- ☐ Иновативни детски градини и училища

Приоритет 3 „Връзка на образованието с пазара на труда“ – типове дейности:

- ☐ Адаптиране на професионалното образование и обучение спрямо динамиката на пазара на труда
- ☐ Подкрепа за развитие на умения за професиите на настоящето и бъдещето
- ☐ Създаване на Центрове за високи постижения в професионалното образование и обучение

8

Програма „Развитие на човешките ресурси” (2)

Приоритет 4 „Социални иновации“ – примерни дейности:

- ☐ Изграждане на капацитет за социални иновации, по-конкретно чрез подкрепа за взаимно обучение, изграждане на мрежи и разпространение и популяризиране на добри практики
- ☐ Разработване на нови идеи за продукти, услуги и модели
- ☐ Провеждане на социални експерименти чрез адаптиране и/или валидиране на иновативни модели, практики, услуги и продукти и др.
- ☐ Стимулиране на иновативни дейности за създаване и повишаване конкурентоспособността на социалните предприятия
- ☐ Въвеждане на иновативни инструменти и модели за адаптирането на работниците, предприятията и предприемачите към промените
- ☐ Разработване и внедряване на системи за изследване и оптимизация на работните процеси
- ☐ Прилагане на иновативни подкрепящи и превантивни услуги в общността за деца и младежи

16

ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА
ЗА УПРАВЛЕНИЕ И НАБЛЮДЕНИЕ
НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕС В БЪЛГАРИЯ
2020

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ
2014 - 2020

05.06.2024 г. 11:20ч.

English

ВХОД

НАЧАЛО ПРОЦЕДУРИ ЗА БФП ПРЕГЛЕД НА ФАЙЛ Е-ТРЪЖНИ ПРОЦЕДУРИ ОБРАТНА ВРЪЗКА ПОМОЩ

Начало Процедурите за БФП

Програми

Европейски структурни и инвестиционни фондове (2014-2020)	Фондове МВР	Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм
Национален план за възстановяване и устойчивост	Европейски фондове при споделено управление (2021-2027)	Други
Национални инвестиции		

ВСИЧКИ

Процедурите ПВУ

Национален план за възстановяване и устойчивост

Отворени Приключили и прекратени За обществено обсъждане Архив обществено обсъждане

СВИЙ ВСИЧКИ ☐ Покажи процедурите без МИГ/МИРГ

Оперативни програми

- Национален план за възстановяване и устойчивост (8)
 - BG-RRP-1.016 - "Изграждане на кампуси"
 - BG-RRP-1.023 - "Създаване на Национален и на регионални STEM центрове"
 - BG-RRP-2.015 - Укрепване на изследователския потенциал чрез привличане и задържане на таланти и изследователи
 - BG-RRP-2.017 - Финансиране на научноизследователски проекти в областта на зелените и цифровите технологии - 2
 - BG-RRP-4.032 - "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност от 200 kW до 2 MW" (Покана 1)
 - BG-RRP-4.033 - "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност над 200 kW" (Покана 2)
 - BG-RRP-11.014 - Схема за безвъзмездна помощ с две сесии „Български продукции от сектора на КТИ в платформите на отворените пазари за изкуства в ЕС“
 - BG-RRP-11.015 - Схема за безвъзмездна помощ в четири сесии „Създаване на български продукции и копродукции в сектора на КТИ“

ПРОГРАМА „НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ, ИНОВАЦИИ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ ЗА ИНТЕЛИГЕНТНА ТРАНСФОРМАЦИЯ“ 2021 – 2027 г.								
1	Подкрепа за развитие на съществуващи иновационни кластери	Подкрепа за жизнеспособни иновационни кластери, които работят ефективно на регионално ниво и могат да демонстрират конкретни резултати за подпомагане, насърчаване, представителство и защита на регионалния	Иновационни кластери съгл. чл. 2, ал. 92 от Регламент 651/2014, които оперират ≥3 г. и са разпознавани на национално и европейско ниво, вкл. с одобрени концепции за	– Укрепване на иновационния и научно-изследователския потенциал на кластера и създаване на нови сътрудничества (оперативна дейност, обучения, събития, услуги за бизнеса и обмен на информация, маркетинг)	– Разходи за материални и нематериални активи (ДМА и ДНА) – Наемане на персонал – Разходи за защита на индустриална собственост и ползване на	50 – 100%	До 19,5 млн. лв. Бюджет на процедурата: 48,9 млн. лв.	юли – октомври 2024 г.
2	Зелени и цифрови партньорства за интелигентна трансформация	Повишаване на конкурентоспособността на МСП чрез превръщането на „зелените“ предизвикателства във възможности (ИСИС 2021 – 2027)	МСП в сътрудничество с научни организации и висши училища	– Тестване, съзряване и утвърждаване на иновативни технологии/продукти в областта на зелените и цифровите решения – Утвърждаване на новата технология, в т.ч. чрез прототипиране, моделиране, потребителски тестове и тестове за валидиране – Проучвания и разработване на бизнес планове и модели за потенциала за комерсиализация – Проучване на перспективите за растеж, защита на интелектуална собственост, анализ на конкурентни технологии и др.	– Разходи за персонал и изследователи – Разходи за инструменти и оборудване (ДМА и ДНА) – Разходи за възлагане на научни изследвания, знания и патенти – Оперативни и режийни разходи, в т.ч. разходи за материали, консумативи	80%	От 100 000 лв. до 1,5 млн. лв. Бюджет на процедурата: 60,7 млн. лв.	юли – ноември 2024 г.
3	Малки иновативни грантове (ваучерна схема) за малки и средни предприятия	Предоставяне на подкрепа на предприятията за по-широко използване на капацитета на научните организации за въвеждане на иновативни решения, в дигитализацията и др.	МСП в сътрудничество с ЦВП, ЦК, обектите от НПКНИ, Лабораторен комплекс към София Тех Парк и други	– Подкрепа за въвеждане на иновативни решения – Решаване на различни технологични проблеми на предприятията – Извършване на наукоемки услуги и др.	– Разходи за персонал – Разходи за материали и консумативи – Други преки разходи	100%	До 40 000 лв. Бюджет на процедурата: 27 млн. лв.	юли – декември 2024 г.

8

4	Участие на български организации в институционализирани европейски партньорства	Стимулиране на международното научно сътрудничество и участието на български предприятия в рамковите програми на ЕС	Български мрежи от предприятия в партньорство с изследователски организации и висши училища	Участие на български мрежи от предприятия в партньорство с изследователски организации и у-ти в покани за набиране на проектни предложения по съответните европейски партньорства по „Хоризонт Европа“ в приоритетните направления на ИСИС 2021-2027	– Инвестиционни разходи (ДМА и ДНА) – Разходи за услуги – Други преки разходи	50%	До 10 млн. лв. Бюджет на процедурата: 80,3 млн. лв.	септември – декември 2024 г.
5	Програми за сътрудничество за иновации и трансфер на знания и технологии	Изграждане на дългосрочно сътрудничество между индустрията, МСП и научните организации и висшите училища и постигане на значителен напредък и принос към регионалната икономика	Индустрията, МСП, научните организации и висшите училища	– Разработване на концепция за проблемно-ориентирано партньорство – Изпълнение на одобрена концепция за проблемно-ориентирана индустриална програма за изследвания, иновации и технологично развитие	– Инвестиционни разходи (ДМА и ДНА) – Разходи за услуги – Други преки разходи	80%	От 100 000 лв. до 30 млн. лв. Бюджет на процедурата: 172 млн. лв.	юни 2024 г. – май 2025 г.

9

Програмите в България през новия програмнен период (2021 – 2027 г.)

- ☐ Програма 1. Конкурентоспособност и иновации в предприятията
- ☐ Програма 2. Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация
- ☐ Програма 3. Техническа помощ
- ☐ Програма 4. Околна среда
- ☐ Програма 5. Транспортна свързаност
- ☐ Програма 6. Развитие на човешките ресурси
- ☐ Програма 7. Образование
- ☐ Програма 8. Храни и/или основно материално подпомагане
- ☐ Програма 9. Развитие на регионите
- ☐ Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони
- ☐ Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури

Общият обем на финансирането, което
има за задача да подпомогне ускореното
развитие на България през следващите 5
– 6 г. възлиза на...

40 млрд лв.!!

9

Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията” (1,2 млрд. евро)

Приоритет 1 „Иновации и растеж“:

- ☐ СЦ „Развитие и засилване на капацитета за научни изследвания и иновации и на въвеждането на модерни технологии” – осъществяване на вътрешни за предприятията НИРД и иновации, защита на ИС в предприятията
- ☐ СЦ „Усвояване на ползите от цифровизация на гражданите, дружествата, изследователските организации и публичните органи” – въвеждане на технологии и стандарти от Индустрия 4.0 в предприятията, цифрови технологии, софтуер, цифрови приложения, дигиталните умения на персонала
- ☐ СЦ „Насърчаване на устойчивия растеж и конкурентоспособността на МСП и създаване на работни места, включително чрез производствени инвестиции” - производствени инвестиции, предприемаческата активност и екосистема

Приоритет 2 „Кръгова икономика“:

- ☐ СЦ „Насърчаване на енергийната ефективност и намаляване на емисиите парникови газове” – мерки за енергийна ефективност, системи за енергиен мениджмънт, мониторинг и контрол на енергопотреблението
- ☐ СЦ „Насърчаване на прехода към кръгова и ресурсоефективна икономика” – намаляване на използването на първични суровини или увеличаване на използването на странични продукти и вторични суровини, рециклиране и повторно ползване на продуктите, подобряване управлението на отпадъците в предприятията, постигане на промишлена симбиоза – споделяне на ресурси и услуги

9

Концепция на политиката за интелигентна специализация за новия програмен период (2021 – 2027 г.)

Тематични приоритетни области за
интелигентна специализация:

1. Информатика и ИКТ
2. Мехатроника
3. Индустрии за здравословен живот и биотехнологии
4. Нови технологии в креативни и рекреативни индустрии
5. Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика

9

Предстоящи процедури

ПРОГРАМА „КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА“ 2021 – 2027 г.								
1	Подкрепа за семейните предприятия, предприятия от творческите индустрии и занаятите	Подобряване на производствения капацитет и оптимизиране на бизнес процесите в тези предприятия за повишаване на конкурентоспособността и засилване на пазарното им присъствие	Микро и малки семейни предприятия, предприятия от творческите индустрии и занаятите	- Подобряване на производствения капацитет и пазарното представяне - Подобряване на бизнес процесите - Подготовка на проектните предложения	- Инвестиционни разходи (ДМА и ДНА) - Създаване на онлайн магазин - Оптимизиране на бизнес процесите - Подготовка на проектите	75% за семейни предприятия и предприятия от творческите индустрии 85% за предприятия, осъществяващи занаятчийски дейности	15 000 – 150 000 лв. Бюджет на процедурата: 117,5 млн. лв.	16 септември 2024 г.
2	Защита на права по индустриална собственост в предприятията	Подкрепа на българските предприятия за заявяване и защита на права върху индустриална собственост за изобретения, полезни модели, марки и промишлени дизайни	Микро, малки, средни предприятия и малки дружества със средна пазарна капитализация	Подкрепа за защита на права по индустриална собственост в предприятията на национално, европейско и международно равнище	Защита на права по индустриална собственост на национално, европейско и международно равнище: патенти за изобретения, полезни модели, марки и промишлени дизайни	100%	3 000 – 50 000 лв. Бюджет на процедурата: 24 млн. лв.	ноември 2024 г. – февруари 2025 г.
3	Въвеждане на технологии от областта на Индустрия 4.0 в предприятията Марката ще се изпълнява в комбинация с дългови финансови инструменти в 2 отделни операции	Повишаване нивото на дигитализация на МСП	Микро, малки и средни предприятия	- Насърчаване въвеждането на технологии от Индустрия 4.0 - Въвеждане на стандарти в областта на Индустрия 4.0 - Осигуряване на киберсигурност и поверителност на данните - Повишаване на дигиталните умения на персонала	- Разходи за дълготрайни материални активи - Разходи за дълготрайни нематериални активи - Разходи за услуги	50%	35 000 – 500 000 лв. Бюджет на процедурата: 101,7 млн. лв.	ноември 2024 г. – февруари 2025 г.

9

Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация” (885,5 млн. евро)

Приоритет 1 „Устойчиво развитие на българската научноизследователска и иновационна екосистема“

□ СЦ „Развитие и повишаване на капацитета за научни изследвания и иновации и усвояване на съвременни технологии“ (587,7 млн. евро)

- Устойчиво развитие на националния капацитет за научни изследвания и иновации
- Трансфер на технологии и знания
- Европейска интеграция и интернационализация

□ СЦ „Развитие на умения за интелигентна специализация, индустриален преход и предприемачество“ (12,5 млн. евро) – създаване на платформа за умения за интелигентна специализация

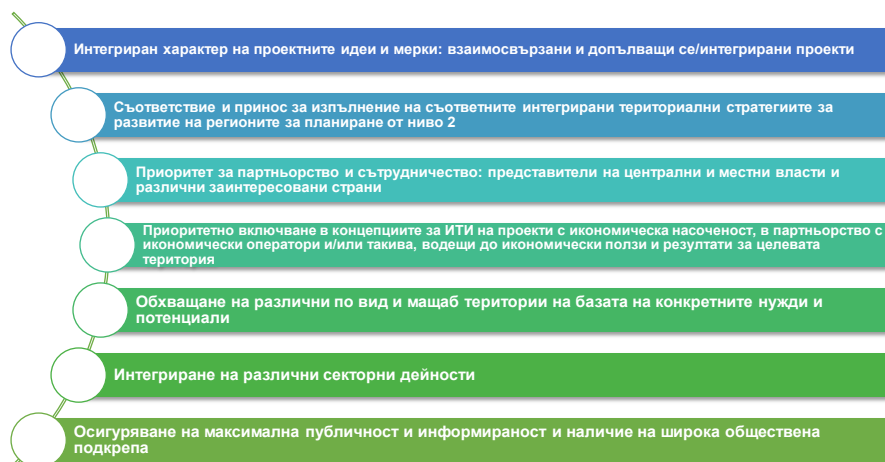
Приоритет 2 „Цифрова трансформация на публичния сектор“

□ СЦ „Усвояване на ползите от цифровизацията за гражданите, дружествата, изследователските организации и публичните органи“ (264,1 млн. евро)

- Създаване на рамка за управление на данни и изграждане на оперативно съвместими пространства за данни
- Развитие на специфични дигитални умения за създаване и използване на цифрови услуги и продукти
- Киберсигурност

9

Изисквания към интегрираните териториални инвестиции

7

Примерни инвестиции по приоритет 1 и 2 на ПРР

7

Програми за териториално сътрудничество (2021 – 2027 г.)

Програма 1	Програма за трансгранично сътрудничество по външните граници на Европейския съюз между Република България и Сърбия.
Програма 2	Програма за трансгранично сътрудничество по външните граници на Европейския съюз между Република България и Република Турция
Програма 3	Програма за трансгранично сътрудничество по външните граници на Европейския съюз между Република България и Република Северна Македония
Програма 4	Програма за трансгранично сътрудничество по вътрешните граници на Европейския съюз между Република България и Република Гърция
Програма 5	Програма за трансгранично сътрудничество по вътрешните граници на Европейския съюз между Република България и Румъния
Програма 6	Многодържавна програма за трансгранично сътрудничество в Черноморския басейн 2021 - 2027
Програма 7	Програма за трансгранично сътрудничество „Дунав“
Програма 8	Програма за сътрудничество в района на Средиземно море
Програма 9	Програми за междурегионално сътрудничество „ИНТЕРРЕГ“
Програма 10	Програми за междурегионално сътрудничество „ИНТЕРАКТ“
Програма 11	Програми за междурегионално сътрудничество „ЕСПОН“
Програма 12	Програми за междурегионално сътрудничество „УРБАКТ“

7

- ☐ **Приоритет 1 „Води“ (608 млн. евро)**
 - **СЦ 1: „Подкрепа за осигуряването на достъп до вода и на устойчивото управление на водите“ – ВИК инфраструктура**
- ☐ **Приоритет 2 „Отпадъци“ (260 млн. евро)**
 - **СЦ 1: „Насърчаване на прехода към кръгова и основаваща се на ефективно използване на ресурсите икономика“ – изграждане, разширяване и/или надграждане на общински/регионални системи за разделно събиране и рециклиране на биоразградими отпадъци**
 - **СЦ 2: „Подобряване на защитата и опазването на природата, биологичното разнообразие и екологосъобразната инфраструктура, включително в градските райони, и намаляване на всички форми на замърсяване“ – рекултивация на депа и/или осигуряване на безопасност на съществуващи депа без увеличаване на техния капацитет**
- ☐ **Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ (110 млн. евро)** – подобряване на защитата и опазването на природата, биологичното разнообразие и екологосъобразната инфраструктура, вклю. в градските райони
- ☐ **Приоритет 4 „Риск и изменение на климата“ (186 млн. евро)** – насърчаване на адаптирането към изменението на климата, предотвратяването на риска от бедствия и устойчивостта
- ☐ **Приоритет 5 „Въздух“ (335 млн. евро)** – мерки за намаляване на замърсяването на въздуха в 21 общини с нарушено качество на въздуха

6

За контакти

Евгений Иванов
Генерален мениджър
„Евроконсултантс България С.А.“ АД

Моб.: 0896 630 393
Е-мейл: e.ivanov@euroconsultants.com.gr

Адрес: ул. „Кърниградска“ 17, ап. 1, гр. София 1000

Новини от света на бизнеса и интелектуалната собственост

Зам.-министър проф. Ангелов: МИР насърчава развитието на иновации за опазване на климата

Приоритет на Министерството на иновациите и растежа (МИР) е да работи за устойчиво социално-икономическо развитие и постигане на зеления преход. Чрез европейските фондове за насърчаване на инвестициите в иновации и конкурентоспособност в предприятията, МИР води и политики в подкрепа на опазването на климата и за развитие на иновациите в областта на възобновяемите енергийни източници, кръговата икономика, декарбонизацията и водородните технологии. Това заяви заместник-министърът на иновациите и растежа проф. Георги Ангелов на конференция, посветена на иновациите в подкрепа на климата, организирана от Стопанския факултет и Националния център за полярни изследвания към Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Събитието се провежда в рамките на 61-та сесия на Междуправителствения панел по климатични промени към ООН.

„МИР изготви Националната пътна карта за развитие на водородните технологии в страната, която има за цел да ускори научните изследвания и иновациите в сектора, както и комерсиализацията на водородните технологии“, напомни зам.-министърът на иновациите и растежа.

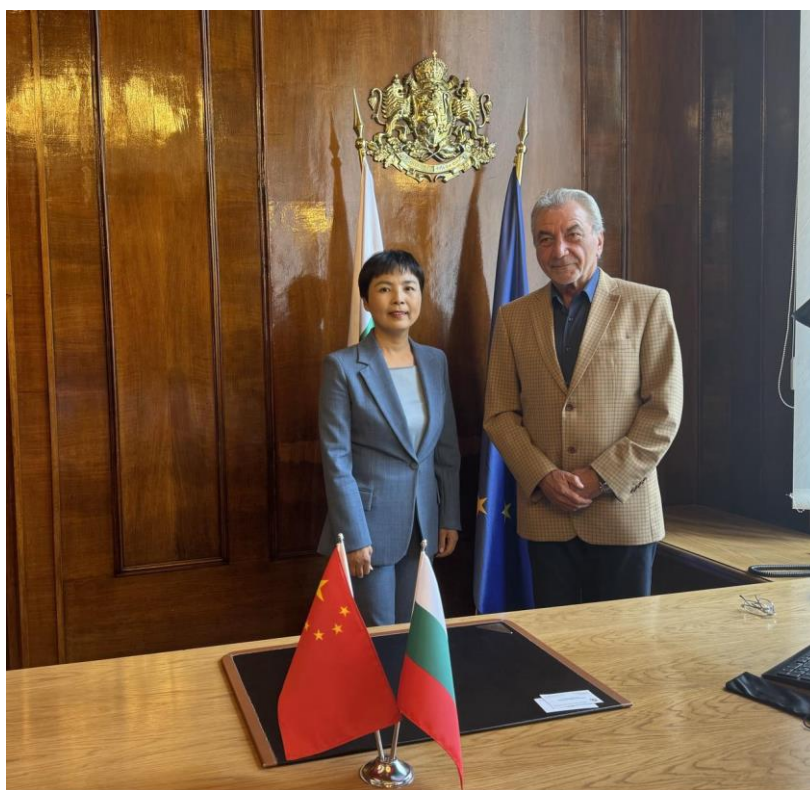
Участие в конференцията взеха още зам.-министърът на енергетиката Ива Петрова, представители на Министерството на околната среда и водите, деканът на Стопанския факултет на Софийския университет доц. Атанас Георгиев, директорът на Националния център за полярни изследвания проф. Христо Пимпирев и представители на академичната общност.

Източник: Министерство на иновациите и растежа

Министър Карадимов и посланикът на Китай у нас обсъдиха двустранните отношения в областта на иновациите и инвестициите

Развитието на двустранните отношения в областта на иновациите и инвестициите обсъдиха министърът на иновациите и растежа доц. Росен Карадимов и посланикът на Китайската народна република в България Н. Пр. г-жа Дай Цин Ли. Двамата подчертаха традиционно доброто сътрудничество между двете държави – през 2024 г. се навършват 75 години от установяване на дипломатическите отношения между България и Китайската народна република.

В срещата в Министерството участваха заместник-министърът на иновациите и растежа Красимир Якимов и началникът на политическия кабинет Мария Петрова.

Във фокуса на разговора бяха възможностите, които индустриалните зони и паркове дават за привличане на чуждестранни инвеститори в България, включително от Китай. Като пример бе посочен проектът за изграждане на нов високотехнологичен завод в Тракия икономическа зона на „Зиес Юрп“, който получи сертификат „клас А“ по реда на Закона за насърчаване на инвестициите. Размерът на инвестицията е близо 19 млн. лв. и се предвижда да бъдат открити 100 нови работни места. „Българската агенция за инвестиции съдейства на инвеститорите да получат всички възможности, които Закона за насърчаване на инвестициите предоставя и компаниите от Китай, които искат да разкрият производства в страната, могат да се възползват от тях“, заяви министър Карадимов.

На срещата бяха обсъдени още предстоящата през 2025 г. сесия на българо-китайската Междуправителствена смесена комисия за икономическо сътрудничество. Обсъдени бяха възможностите за представяне на български компании на предстоящи изложения в Китай, както и на китайски инвеститори – в България.

По време на срещата посланикът на Китай Н.Пр. Дай Цин Ли представи работен проект на Меморандум за разбирателство между Министерството на иновациите и растежа и Министерство на търговията на Китай за създаване на съвместна работна група за инвестиционно сътрудничество. Министър Карадимов изрази принципна подкрепа към инициативата за задълбочаване на двустранните отношения, но подчерта, че документът трябва да бъде съгласуван с всички заинтересовани страни.

Източник: Министерство на иновациите и растежа

Зам.-министър Ангелов: Индустриалният координатор за България в ЕКА ще даде повече възможности за фирмите от космическия сектор

Избирането от Европейската космическа агенция (ЕКА) на Индустриален координатор за България дава повече възможности на българския бизнес в сектора. С това ще се улесни значително връзката между ЕКА и фирмите в страната ни. Това коментира зам.-министърът на иновациите и растежа проф. Георги Ангелов и посочи, че ролята на координатора досега е помогнала на държави като Естония, Литва, Румъния и Латвия да засилят позициите си в космическия сектор. „По този начин се отключват повече възможности за директно и ефективно сътрудничество между български организации и европейската агенция“, заяви още Ангелов.

След проведена процедура на ЕКА на конкурентен принцип, за позицията на Индустриален координатор за България беше избран Любомир Бабуров. Той е основател на Сдружение “Еволюционен поглед” (Ratio). Организацията има богат опит в процедурите по Плана за европейските коопериращи държави (ПЕКД) на ЕКА. Сред основните задачи на координатора ще е и разпространението на полезна информация в подкрепа на българските фирми от сектора.

*Информация за актуални процедури и възможности за български фирми за реализиране на проекти с ЕКА и **контакти** с Индустриалния координатор за България в ЕКА: <https://ratio.bg/esa-bg/>. Заинтересованите лица и организации могат да се абонират и за получаване на нови известия от сайта.*

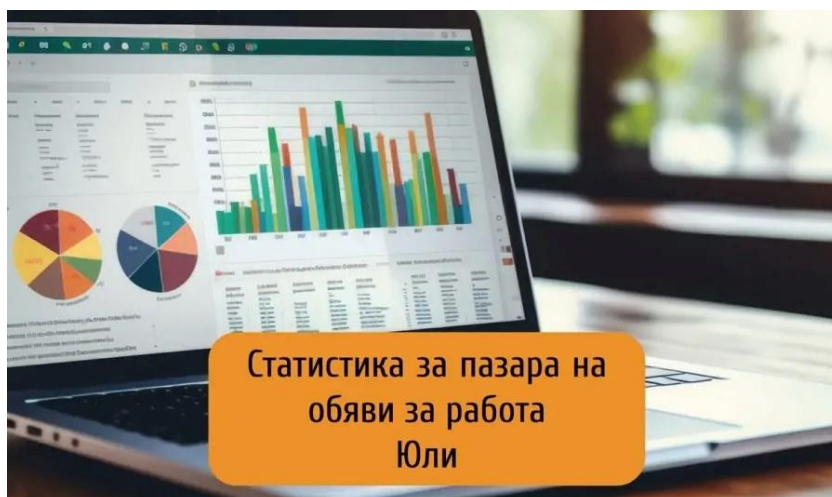
Източник: Министерство на иновациите и растежа

Предлагането на работа се свива с 10% през м. юли

Броят на обявите за работа във водещите сайтове в страната продължава да спада през летните месеци – това показва ежемесечният анализ на HR компанията и кариерен сайт JobTiger.

В края на м. юли наблюдаваме 10% по-малко предложения за работа. Обявите са с около 4500 по-малко спрямо м. юни, като това се дължи основно на динамиката в секторите „Хотелиерство и ресторантьорство“, „Търговия и продажби“ и „Административни и обслужващи дейности“.

Ръст на обявите през м. юли наблюдаваме единствено в сектор „Производство“, като предложенията са нараснали с 15% (1050 обяви повече). При всички останали сектори отчитаме спад, като той е най-голям в секторите „Хотелиерство и ресторантьорство“ (1750 предложения по-малко, 22% спад), „Търговия и продажби“ (1460 предложения по-малко, 12% спад) и „Административни и обслужващи дейности“ (560 предложения по-малко, 10% спад).

Според анализът на HR компанията и кариерен сайт JobTiger с най-голям ръст на годишна база са обявите в сектор „Производство“ (25% ръст), а с най-голям спад продължава да бъде сектор „ИТ“, с 23% по-малък брой предложения. Динамиката при останалите сектори е илюстрирана на схемата по-долу.

Източник: JobTiger

Преодолявайки бариерите, китайският свръхбърз влак маглев преминава нов тест с 1000 km/h

Китай завърши демонстрационния тест на нова свръхвисокоскоростна транспортна система маглев, отбелязвайки още един важен етап за влака, който може да се движи със скорост до 621 мили в час (1000 km/h).

Демонстрационният тест е проведен в провинция Шанси в Северен Китай, според доклад на *Xinhua*.

Според доклада транспортната система е разработена съвместно от Китайската аерокосмическа научна и индустриална корпорация Limited и Шанси.

Според доклада на *Xinhua* тестът е проведен от свръхпроводимо превозно средство маглев в тръбопровод с дължина 2 km с нисковакуумна среда.

Той показва, че влакът е способен на контролирана навигация, стабилно окачване и безопасно спиране, а също така може да действа автономно по време на завоите на маршрута.

Демонстрационният тест показва също така, че максималната скорост и височината на окачването на маглевното превозно средство се поддържат и остават в диапазона на предварително зададените стойности.

В доклада се посочва също, че всички системи са работили според желанията, а действителните движения на влака са били в синхрон с траекторията, която е била установена теоретично в миналото.

Един от основните успехи, постигнати по време на демонстрационния тест, е, че той доказва, че може да се създаде и поддържа вакуумна среда на големи разстояния.

През 2022 г. Китай започва изграждането на транспортната система UHS maglev в окръг Янгао. Според официалните лица системата има за цел да интегрира аерокосмическата технология с железопътната транспортна система, като целта е влаковете да се движат със скорост от 621 мили в час.

Нови 1,5 милиона електрически автомобили с батерии в ЕС през 2023 г.

През 2023 година електрическите автомобили продължават да набират популярност и разпространение в Европейския съюз (ЕС). С регистрираните 1,5 милиона нови електрически леки автомобили с батерии, общият им брой достига впечатляващите 4,5 милиона.

Този значителен ръст подчертава стремежа на европейските държави към по-устойчиво бъдеще и намаляване на въглеродния отпечатък. Данните, публикувани от Евростат, разкриват вълнуваща картина на бързо развиващия се пазар на електромобили.

В България също се наблюдава увеличение в броя на електрическите автомобили. През 2022 г. от 2896777 регистрирани автомобили, 6293 са били електрически (0,2%). През 2023 г. общият брой на регистрираните автомобили в страната достига 3006215, от които 11472 (0,4%) са електрически. Този ръст, макар и по-скромен в сравнение с други държави, показва положителна тенденция в посока на по-устойчива мобилност.

Предстоящи събития

XXIII ИЗЛОЖЕНИЕ InfoTECH-IFP-ITI'2024 ИЗОБРЕТЕНИЯ * ТРАНСФЕР * ИНОВАЦИИ

МЕЖДУНАРОДЕН ПАНАИР ПЛОВДИВ
25-28 септември 2024

организатор

СЪЮЗ НА ИЗОБРЕТАТЕЛИТЕ В БЪЛГАРИЯ

в партньорство, сътрудничество и с подкрепата на

АИКБ

ФОНДАЦИЯ

със съдействието на

ИНСТИТУТ ПО КОСМИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ТЕХНОЛОГИИ-БАН
РЕГИОНАЛНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗОБРЕТАТЕЛИТЕ ПЛОВДИВ
ОБЛАСТНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА НТС ПЛЕВЕН
ТЕРИТОРИАЛНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА НТС МОНТАНА
ПАМ МЕДИКА ЕООД

спонсор

СТАРА ПЛАНИНА ХОЛД АД

Invitation for Participation, Winter Academy: 17 - 27 November, 2024 in Basel, Switzerland, Early Bird Fee Deadline: 5 August, 2024

Dear Colleagues,

We are cordially inviting you and your colleagues to join our upcoming **4th Winter Academy on Conflict Solution, Mediation, Justice, Social Responsibility & Ethics, Leadership, Human Resources Management, Public Policy, Advocacy, Effective Campaigns, Intercultural Dialogue, Media, Public Relations & Communication Skills** organising by Institute for Peace and Dialogue, IPD.

Winter Academy will take place in **Basel, Switzerland** during the

17 - 27 November, 2024 at the Hotel Rheinfelderhof.

Depends from the opportunities in the filled application participants can choose either Winter Academy or can stay for 3 month period as a researcher.

This event will be useful to get academic knowledge and as well work-field based experience by involved experienced experts, building fruitful network and spend unforgettable time in Switzerland.

Participation Procedure Step by Step:

Submitting filled application in WORD format till the Deadline
Participant will receive Invoice to start the payment of the requested participation fee amount

After receiving the participation fee, participant will receive the unconditional invitation letter via email and if there is required visa application process IPD will send invitation letter by post and also to the relevant embassy by email.

We strongly advice to the participants to submit the filled application as soon as it's possible, who needs visa to enter Switzerland and who needs more financial documentation in the work place for his/her participation.

Scholarship: IPD offer several type of scholarship support to reduce the participation fee amount for most needed potential participants from all over the world counties.

If you wish to get discounted participation fee amount, please write your request briefly via email before or during the application submission period. Unfortunately IPD scholarship sources do not cover all the participation fee amount and international travel expenses and we only could offer you discounted fee amount.

To register Winter Academy you need to fill the application form and send us by email to fhuseynli@ipdinstitute.ch or via WhatsApp, LinkedIn address till the **Early Bird Application Deadline: 5 August, 2024 or Late Application Deadline: 15 October 2024.**

We are looking forward to receive your application and welcome you in Basel as one of the participants.

For more information about the **4th Winter Academy** call and other upcoming training courses is available online at <https://www.ipdinstitute.ch/Trainings-Events/11-Days-Winter-Academy-3-Month-Research-Program-2024/>

Please visit our website to get more information on our other related upcoming training courses in **Baku, Antalya and Basel** <https://www.ipdinstitute.ch/Trainings-Events/>

If you have any questions feel free to contact us by email or LinkedIn address <https://www.linkedin.com/in/fakhrinur-huseynli-574776223/>.

Best wishes,

Fakhrinur HUSEYNLI

Director

Institute for Peace and Dialogue (IPD)

Address: Ryffstrasse 23,

4056 Basel, Switzerland

E-mail: fhuseynli@ipdinstitute.ch

Cell / WhatsApp: +41764316170

LinkedIn Profile: <https://www.linkedin.com/in/fakhrinur-huseynli-574776223/>

Like & Follow us on Facebook

https://www.facebook.com/Institute-for-Peace-Dialogue-105141534911793/?ref=page_internal

2024 HAPPY LUNAR NEW YEAR

Taiwan Innotech Expo
台灣創新技術博覽會

OCT.17-19, 2024 TWTC Hall 1

Двадесета юбилейна международна научна конференция "Space, Ecology, Safety – SES 2024"

От 22 до 25 октомври 2024 г. ще се проведе поредната Двадесетата юбилейна международна научна конференция Космос, Екология, Сигурност (Space, Ecology, Safety) – SES 2024

посветена на
45-годишнината от полета на
първия български космонавт Георги Иванов

 БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ИНСТИТУТ ЗА КОСМИЧЕСКИ
ИЗСЛЕДВАНИЯ И ТЕХНОЛОГИИ
 БЪЛГАРСКО АСТРОНАВИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО

**ДВАДЕСЕТА ЮБИЛЕЙНА МЕЖДУНАРОДНА
НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ**
посветена на
**45-тата годишнина от полета на първия
български космонавт
Георги Иванов**

**КОСМОС
ЕКОЛОГИЯ
СИГУРНОСТ**

художник П. Стоянов

22 – 25 октомври 2024 г.
София

Институт за космически изследвания и технологии
ул. „Акад. Г. Бончев“, бл. 1, 1113, София, България
тел: (02) 988 35 03; ses2024@space.bas.bg
Повече информация на:
www.space.bas.bg

 BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES
SPACE RESEARCH AND TECHNOLOGY
INSTITUTE
 BULGARIAN ASTRONAUTICAL SOCIETY

**TWENTIETH ANNIVERSARY INTERNATIONAL
SCIENTIFIC CONFERENCE**
Devoted to
**THE 45-th ANNIVERSARY OF THE MISSION
OF THE FIRST BULGARIAN ASTRONAUT GEORGI IVANOV**

**SPACE
ECOLOGY
SAFETY**

artist P. Stoyanov

22 – 25 October 2024
Sofia

Space Research and Technology Institute
Bulgaria, Sofia 1113, Acad. G. Bonchev St., bl. 1
(+359 2) 988 35 03; ses2024@space.bas.bg
www.space.bas.bg

ses2024@space.bas.bg

Organizer: TAITRA

tie Taiwan Innotech Expo
台灣創新技術博覽會

The Invention Show in Asia You Can't Miss !

SIGN-UP NOW !

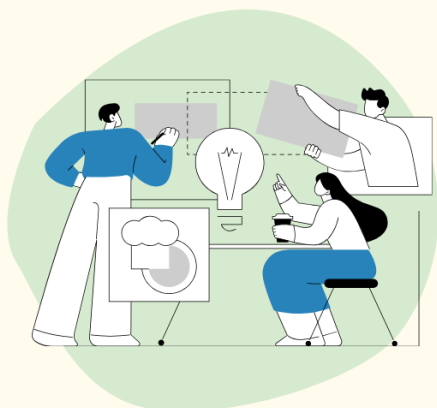
PLATINUM AWARD

Achieve global recognition
by winning an international
invention competition

BUSINESS OPPORTUNITIES

Connect with potential clients
through networking events

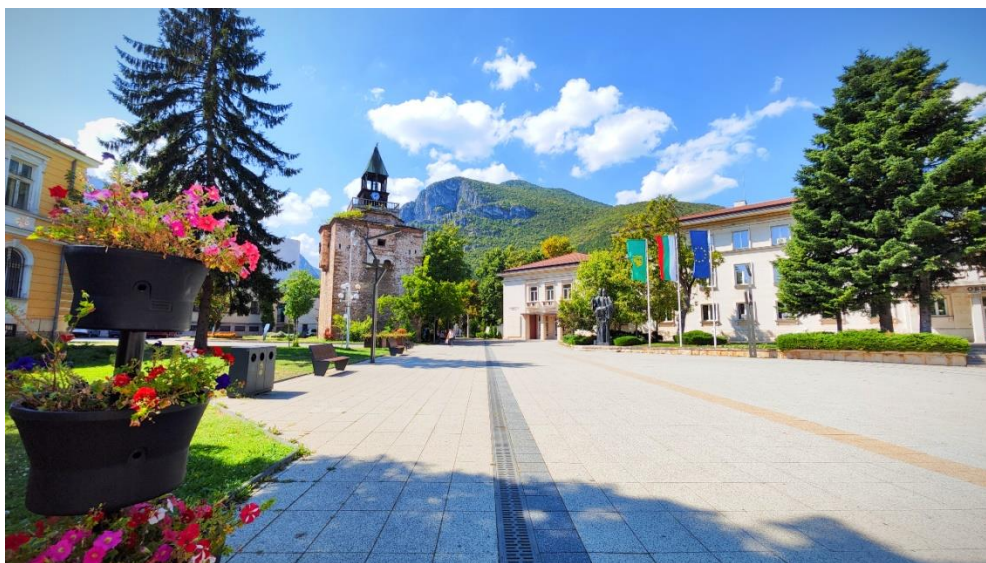
WORLDWIDE CREATIVITIES

Explore the latest technology
and innovations with inventors

OCT.17-19, 2024
TWTC Hall 1

Враца става домакин на уникално по рода си бизнес събитие у нас

Община Враца ще бъде домакин на първия по рода си регионалният бизнес форум *„Възможности за финансиране и развитие на бизнеса в региона“*. Бизнес събитието ще се проведе на 13-ти септември от 13:00 в конферентната зала на Общината.

Форумът е най-мащабният организиран до момента в Северозападна България като обединява водещи фирми, експерти и предприемачи от страната и региона, които търсят нови стратегии и възможности за развитие. По време на форума ще бъдат презентирани начини за финансиране на бизнеса, решения за разширяване и развитие, застрахователни услуги и успешни практики за региона.

Компаниите – Атрадиус, Пощенска банка, Алкомет АД, Смарт солар, Микроак, Баумит България, ЕТЕМ БГ, Хьорман България, Хоризонт Иванов, Бърцеф ЕООД и Сдружение „Соларна академия“ ще представят своите иновативни решения за бизнеса и ще запознаят местната общност с нови решения за развитие.

Организаторите – бизнес медията Лидер.БГ и компаниите ICAP CRIF и Еко Глоуб, с подкрепата на Българско-турската търговско индустриална камара са поели задачата да предоставят платформа за обмен на опит и осигуряване на възможности за трансгранично сътрудничество между компании от България и Турция, както и възможности за привличане на външни инвестиции в региона. малките и средните предприятия.

Не пропускайте възможността да бъдете част от регионалната бизнес конференция и да научите повече за възможностите за развитие в региона, да създадете много нови бизнес контакти с компании от региона и с представители от Турция.

Фондация ЕВРИКА подкрепя проекти на талантиливи български деца и младежи в областта на науката, техниката и предприемачеството, насърчава обучението и специализацията, стимулира разширяването на младежкото международно научно и техническо сътрудничество, подкрепя младите изобретатели, учени и предприемачи, участва в разпространяването на научни, технически и икономически знания.

София 1000, бул. "Патриарх Евтимий" №1
телефони: (3592) 981-51-81, 981-54-83, 981-37-99
факс: (3592) 981-54-83
e-mail: office@evrika.org

STARA PLANINA HOLD PLC

ФЕДЕРАЦИЯТА НА НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИТЕ СЪЮЗИ (ФНТС)

е творческо-професионално, научно-просветно, неправителствено, неполитическо сдружение с нестопанска цел на юридически лица – съсловни организации, регистрирани по ЗЮЛНЦ, в които членуват инженери, икономисти и други специалисти от областта на науката, техниката, икономиката и земеделието.

ФНТС е съучредител и член на Световната федерация на инженерните организации (WFEO).

ФНТС членува и в Европейската федерация на националните инженерни асоциации (FEANI).

ФНТС е член на Постоянната конференция на инженерните организации от Югоизточна Европа (CO.P.I.C.E.E.), Глобалният Договор на ООН, Европейски млади инженери (EYE).

ФНТС осъществява двустранно сътрудничество със сродни организации от редица страни.

➤ ФНТС обединява 19 национални сдружения – научно-технически съюзи (НТС) и 34 териториални сдружения – ТС на НТС, в които членуват над 15 000 специалисти от цялата страна.

➤ ФНТС е собственик на еднолично дружество с ограничена отговорност "ИНОВАТИКС" ЕООД с предмет на работа инженерно-внедрителска дейност.

➤ Към ФНТС функционира Център за професионално обучение, лицензиран от НАПОО към Министерски съвет на Република България.

Контакти с Център за професионално обучение:

+ 359 2 989 33 79; e-mail: kvvo@fnts.bg

Дом на науката и техниката – град София, предлага зали под наем на атрактивни цени, прекрасни условия за провеждане на научно-технически мероприятия, международни симпозиуми, конгреси, конференции, курсове, концерти, коктейли и др.

Предлагаме ви зали с площ от 39 м² до 200 м².

Контакти за зали и офиси под наем:

инж. Марин Антонов: + 359 2 987 72 30; + 359 878 703 669; e-mail: m.antonov@fnts.bg

инж. Валентин Ставрев: + 359 2 986 16 81; + 359 878 703 720; e-mail: vstavrev2@hotmail.com

инж. Невена Дончева: + 359 2 986 16 81; + 359 878 703 714; e-mail: n.doncheva@fnts.bg

ФНТС, София 1000, ул. "Г.С.Раковски" №108, <http://www.fnts.bg/>